

ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО СТРАТЕГУВАННЯ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ

Вибір векторів та пріоритетів у розвитку інноваційної діяльності бізнесу – це складне та відповідальне завдання, результат якого безпосередньо залежить від урахування різноманітних факторів, як об'єктивних, так і суб'єктивних, а також від врахування впливу комплексу зовнішніх факторів, які визначають специфічне середовище зі своїми власними станами, тенденціями, перетвореннями, загрозами і можливостями. Останнім часом з'явилися нові виклики, спричинені несподіваними та непередбачуваними подіями, такими як пандемія COVID-19. Ці виклики вимагають негайної реакції та прийняття нетрадиційних рішень для адаптації та забезпечення відповідності новим умовам.

Оскільки бізнес суб'єкти мають свої власні характеристики та особливості, визначення умов для розвитку інноваційної діяльності, важливу роль відіграють внутрішні національні умови, які відображають тенденції інноваційної діяльності в країні в цілому. Це призводить до необхідності їх аналізу, використовуючи економіко-статистичні методи та доступну статистичну інформацію.

Процеси глобалізації та росту інформаційного суспільства посилили вплив глобальних факторів. В глобальному інноваційному контексті різні країни демонструють різний рівень розвитку. Саме тому важливо вивчити світові інноваційні тренди, аналізувати кращі практики, вивчати досвід лідерів, а також розглядати основні проблеми та бар'єри для інновацій в Україні у контексті світових змін.

В умовах швидкого науково-технічного розвитку, динаміки змін та наростання нових знань, науково-прогностичне забезпечення стає ключовим елементом для інноваційної діяльності. У сфері інноваційного менеджменту активно застосовуються методики та інструменти стратегічного аналізу, що ґрунтуються на якісних, бальних або експертних оцінках.

Для всебічного розуміння умов інноваційної діяльності бізнесу важливо комплексно використовувати ці методи та засоби аналітичної роботи (рис. 1).

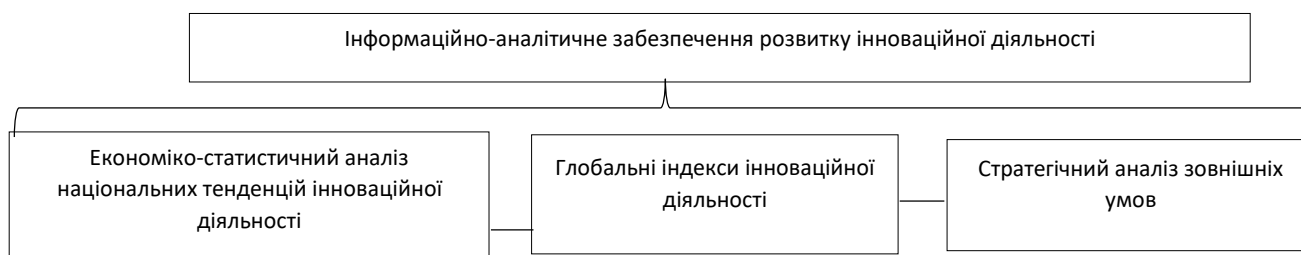

Рис. 1. Елементи інформаційно-аналітичного підходу до розвитку інноваційної діяльності у сфері бізнесу
*Джерело: систематизовано автором

Місце України у світових інноваційних рейтингах свідчить про сильний науковий та освітній фундамент, який може слугувати основою для конкурентних переваг національної науково-інноваційної діяльності. Цей потенціал може бути використаний для створення новітніх технологій та продукції. Однак існують проблеми, які заважають ефективному використанню цих можливостей:

- відсутність дієвого механізму для впровадження нововведень в економіці та їхньої комерціалізації;
- обмежена державна підтримка та фінансування інноваційних ініціатив, в тому числі від приватних інвесторів;
- невикористані можливості, які надає Угода про асоціацію між Україною та ЄС, зокрема у сферах наукового співробітництва та промисловості;
- недостатній рівень співпраці між інноваційними компаніями та науковими установами.

Для того, щоб вийти на новий рівень розвитку, Україні потрібно розробити комплексну науково-технічну та інноваційну стратегію. Окрім цього, необхідно прискорити процеси структурних реформ у економіці, науці та технологічному оновленні виробництва, а також створити сприятливі умови для інновацій у бізнесі.

Перед українським бізнесом відкриваються значні можливості та виклики. З одного боку, глобалізація та цифровізація надають нові шляхи для розширення та інновацій. З іншого – економіка країни зіштовхується з політичною нестабільністю, бюрократичними бар'єрами та обмеженою доступністю фінансування. Виклики: обмежений доступ до фінансування (багато інноваційних проектів потребують значних інвестицій, але українські компанії часто стикаються з обмеженим доступом до фінансових ресурсів); кваліфікація та навички працівників (недолік висококваліфікованих працівників, особливо в сферах науки та технологій, стримує інноваційний розвиток); бюрократія та регулятивні бар'єри (застаріле та складне законодавство, бюрократичні перепони ускладнюють започаткування та ведення бізнесу, особливо для інноваційних проектів); інтелектуальна власність та правовий захист (недостатня охорона прав на інтелектуальну власність обмежує стимули для інновацій); обмежені можливості для масштабування (відсутність ефективних механізмів та платформ для масштабування інноваційних проектів у межах країни та за кордоном). Можливі рішення: стимулювання інвестицій (розробка програм державної підтримки, включаючи гранти та податкові пільги для інноваційних проектів, а також створення сприятливих умов для венчурного капіталу); розвиток навчання та підготовка кадрів (інвестиції в освіту, особливо в галузях STEM,

партнерства між університетами та бізнесом для підготовки кваліфікованих кадрів); реформування регулятивного середовища (спрощення бізнес-процедур, зниження бюрократії, поліпшення законодавчого середовища для підтримки інновацій); зміцнення захисту інтелектуальної власності (удосконалення системи правового захисту інтелектуальної власності, забезпечення ефективного вирішення спорів); розвиток інфраструктури для масштабування (створення інкубаторів, технопарків та інших платформ, які допоможуть інноваційним проектам рости та виходити на міжнародні ринки).

Реалізація цих рішень вимагатиме спільних зусиль уряду, бізнесу та освітніх установ, але вона може стати вирішальним фактором у перетворенні України на інноваційну та конкурентоспроможну економіку. Перспективи інноваційного стратегування в Україні є обнадійливими, але їх реалізація потребує вирішення низки викликів. Це стосується доступу до фінансування, підготовки кадрів, реформування законодавства та загального поліпшення бізнес-клімату. З огляду на ці фактори, український бізнес може не тільки успішно інновувати, але й зайняти міцні позиції на міжнародному рівні. Позитивним є те, що ці виклики можуть бути подолані за допомогою цілеспрямованих заходів, таких як поліпшення інвестиційного клімату, реформування освіти, спрощення бізнес-процедур, захист інтелектуальної власності та розвиток інфраструктури для масштабування інноваційних проектів. Усвідомлюючи ці аспекти, можна стверджувати, що український бізнес має всі шанси на розвиток успішних інноваційних стратегій, які відіграють вирішальну роль у його майбутньому розвитку. Це вимагає згуртованості зусиль усіх зацікавлених сторін - від уряду до приватного сектору та освітніх установ. Інноваційне майбутнє України залежить від готовності та здатності країни ефективно реагувати на ці виклики та створювати сприятливі умови для росту та процвітання свого бізнесу.

Список використаних джерел

1. Теплюк М. А. Тренди інноваційного розвитку підприємництва малого бізнесу в умовах цифрової економіки. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2021. № 3. С. 35-39
2. Шталь Т. В., Тищенко О. О., Пилипчатіна О. І. Стратегічний інноваційний розвиток підприємств: теорія та методологія. *Бізнес Інформ*. 2016. №11. С. 76–80.
3. Манаснко І.М., Кравець А.І. Фінансування інноваційної діяльності підприємств: українські реалії та досвід ЄС. Інфраструктура ринку. 2018. № 15, С. 109-115.